

AKADEMIN FÖR UTBILDNING OCH EKONOMI
Avdelningen för humaniora

Mediumskap i samtida svensk kontext relaterat till Jungs individuationsprocess

En kvalitativ studie om fyra yrkesverksamma medier

Carina Alvåg

Vårterminen 2019

Examensarbete, Grundnivå (kandidatexamen), 15 hp
Religionsvetenskap
Människa-kultur-religionsprogrammet
Religionsvetenskap med inriktning mot kultur och identitet 61-90 hp

Handledare: Ann-Kristin Eriksson
Examinator: Åke Tilander

Abstract

Huvudsyftet med denna studie, om samtida mentalt mediumskap, var att presentera fyra svenska yrkesverksamma mediers upplevelser och förståelse av den egna medialiteten. Ett underordnat syfte var också att undersöka ifall Jungs teori om individuationsprocessen kan relateras till mediumskap.

Kvalitativa semistrukturerade intervjuer genomfördes och det empiriska materialet analyserades i två steg: först induktivt genom interpretativ fenomenologisk analys (IPA), som resulterade i de fyra temana *inre konflikt, terapeutiskt arbete, religion & livsplan* samt *medial kommunikation*. Slutligen gjordes en deduktiv analys utifrån den tredje forskningsfrågan kring individuationsprocessen, som resulterade i paralleller mellan det av medierna beskrivna terapeutiska arbetet och individuationsprocessens kärna enligt Jungs teori.

Den mediala kommunikationen beskrevs framför allt utifrån fysiska förnimmelser, sinnesintryck och perceptioner samt klarvetande. I diskussion mot tidigare forskning framträdde i respondenternas utsagor några särskilt distinkta aspekter: reinkarnationsidéen med en individuell livsplan för alla människor samt även föreställningen om en eventuell kollektiv utveckling av mänskligheten, vilken bär drag av Jungs teori om individuationsprocessen.

Sökord: mediumskap, mediumskap och andar, mediumskap och perception, Jung och individuationsprocessen

Innehållsförteckning

1. Inledning	5
1.1 Syfte och frågeställningar.....	6
1.2 Avgränsningar.....	6
1.3 Definitioner.....	7
2. Bakgrund	7
2.1 Historik – spiritualism i Sverige.....	7
2.2 Mediumskap i nutida Sverige.....	8
2.3 Jungiansk psykologi.....	9
3. Disposition	10
4. Tidigare forskning	10
4.1 Psykologiska studier.....	10
4.2 Religionsvetenskapliga studier.....	11
5. Teoretiska perspektiv	13
5.1 Jungs teori om individuationsprocessen.....	13
6. Metod och material	14
6.1 Etiska förhållningssätt.....	15
6.2 Urval.....	15
6.3 Val av analysmetod och bearbetning av data.....	16
6.4 Validitet och reliabilitet.....	17
7. Resultat och analys	17
7.1 Inre konflikt.....	17
7.2 Terapeutiskt klientarbete.....	18
7.3 Religion & livsplan.....	18
7.4 Medial kommunikation.....	19
7.5 Analysen utifrån forskningsfrågorna.....	21
7.5.1 Hur ser mediernas upplevelser ut?.....	21
7.5.2 Mediets förståelse av kommunikationen.....	22
7.5.3 Individuationsprocessen relaterat till mediumskapet.....	24
8. Diskussion	26
8.1 Resultatdiskussion.....	26
8.2 Metoddiskussion.....	28
9. Slutsatser	28
9.1 Avslutning och framtida forskning.....	28
Källförteckning.....	30
Bilagor:.....	33

1. Inledning

Trots att Sverige enligt World Value Survey (WVS), anses vara ett av de mest sekulariserade länderna i världen, förekommer dagligdags en uppsjö av kulturellt utbud där det moderna mediumskapet presenteras i någon tappning genom exempelvis filmer eller TV-program. Ett populärt svenskt program är kanal 7:s *Det okända*, i vilket olika slags medier besöker familjer i deras bostäder, då de upplever att något eller några andeväsen existerar parallellt med familjens vardagsliv. Ytterligare ett TV-program är kanal 4:s *En natt på slottet*, där kända svenskar får tillbringa en natt tillsammans med ett medium för att testa hur man kan känna av andlig aktivitet, för att sedan också få en personlig medial konsultation med mediet. Mediumskapet utifrån denna aspekt ses framför allt som ett slags underhållning för TV-publiken, men det finns förstås flera olika anledningar till att så många människor i samtiden besöker seanser eller bokar privata sittningar med ett medium. Hela 80 % av det populärreligiösa utbudet i samtida Sverige kan sättas i relation till något slags sökande efter hälsorelaterade effekter (Frisk 2015, ss.36–37).

Sekulariseringen till trots, påstås uppåt ca 20 % av Nordens befolkning tro på någon form av reinkarnation (Holm 2006, s.92). I Sverige tror ca 30 % av den vuxna befolkningen att kontakt med avlidna är möjligt (Francis 2009, s.4). Enligt Frisk (2015, s.40) uppträder dock i sekulära kulturer, religiösa uttryck på sekulära sätt. Dessa nyreligiösa uttryck har stora likheter med folkreligion som återfinns i de flesta kulturer.

Numera är det också relativt enkelt via internet att hitta svenska företag med populärreligiösa uttryck, som bland annat erbjuder utvecklingskurser för den som vill utveckla sina mediala förmågor och arbeta som ett medium. Exempelvis har ett av medierna från TV-programmet *Det Okända* en skola, som tillhandahåller olika slags utbildningar och aktiviteter: Academy for inner potential.

1.1 Syfte och frågeställningar

Inom parapsykologisk forskning förespråkas bättre kontrollerade studier med grundligare metodologiskt tillvägagångssätt, oavsett teoretisk modell, kring mentalt mediumskap. Det betonas vidare att studier hittills visar att endast mottagaren av ett mediums budskap kan bekräfta relevans och sanningshalt i det förmedlade. Källan till den i verkligheten överensstämmande informationen kan dock vetenskapligt ännu inte fastställas, trots lyckad kontroll av alla yttre variabler som skulle kunna påverka resultatet (Beischel & Zingrone 2015, ss.303–304).

Huvudsyftet med undersökningen i denna uppsats är att presentera fyra svenska professionella mediers egna förståelser av sina upplevelser i kontakt med andevärlden eller andra transcendentala dimensioner. Ett underordnat syfte är dessutom att undersöka ifall Jungs teori om individuationsprocessen kan relateras till mediumskap.

- Hur ser mediernas upplevelser ut?
- Vad är mediets egen förståelse kring kommunikationen?
- Hur kan Jungs teori om individuationsprocessen relateras till mediumskap och dess verksamhet?

1.2 Avgränsningar

Denna studie omfattas enbart av så kallat mentalt mediumskap i en svensk samtida kontext, där fyra yrkesverksamma medier intervjuas enskilt. Med tanke på omfånget av detta mindre arbete ingår inte andra former av mediumskap, så som exempelvis transmediumskap. Tidigare forskning har till största del koncentrats kring mediumskap utifrån spiritualismens perspektiv världen över i olika kulturella kontexter. Mycket av forskningen har dessutom gjorts med utgångspunkt från medicinska eller psykologiska teorier för att försöka förklara diverse uttryck för mediumskapet i förhållande till psykisk hälsa/ohälsa samt personlighetsdrag, vilket alltså inte står i fokus här. Denna studie utgår således enbart från den individuella upplevelsen och den egna tolkningen av det egna mediumskapet hos de intervjuade.

Beträffande Carl Gustav Jungs djuppsykologiska teorier kommer fokus att ligga enbart på vissa centrala delar av individuationsprocessen, eftersom detta är underordnat huvudsyftet i studien samt att individuationsprocessen omfattar ett alltför komplext innehåll för att rymmas i denna studie.

1.3 Definitioner

Begreppen *populärreligiositet* och *nyreligiositet* används företrädevis genomgående i uppsatsen, eftersom dessa uppfattas mer värdeneutrala än begreppet *new age*, vilket innehållsmässigt dock anses synonymt. Med *medialitet* avses i denna uppsats de inre processer och mentala förmågor som ett medium använder i sin kontakt med transcendentala väsen eller liknande. Interaktionen mellan dessa intersubjektiva perceptionsförmågor i det kognitiva, affektiva, kroppsliga samt 'vetande' hos mediet utgör således basen för den mediala kanalen i kommunikationen med det transcendentala (Pierini 2016, s.2). *Mentalt mediumskap* innebär här främst att mediet tar emot informationen auditivt, visuellt och/eller genom somatiska perceptioner (Roxburgh & Roe 2011, s.27). *Medium* syftar här till en person som agerar som mellanled eller förbindelselänk mellan transcendentala väsen eller företeelser och den fysiska jordiska verkligheten (SAOL, s.297). Med *mottagare* avses den person som är mottagare av budskap som ett medium förmedlar.

2. Bakgrund

Nedan presenteras kortfattat mentalt mediumskap, både ur ett historiskt och i ett nutida svenskt sammanhang. Därefter beskrivs delar av jungiansk psykologi och dess individuationsprocess.

2.1 Historik – spiritualism i Sverige

I de flesta kulturer genom tiderna förekommer kommunikation i någon form med avlidna människor, oftast nära anhöriga (Hammer 2004, s.40). I gamla testamentet (GT) beskrivs dödsriket på varierande sätt, där de döda befinner sig och hur levande människor, genom de dödas andar försöker få kunskap om framtiden. Bibeln vittnar med andra ord om möjligheten till kommunikation med de hinsides, även om sådan aktivitet samtidigt innebär en avvikelse från Guds vilja; i enlighet med GT bör således ingen människa syssla med detta (3 Mos 19:31; 3 Mos 20:27).

Den svenska mystikern och vetenskapsmannen Emanuel Swedenborg (1688–1772), beskriver i *Den andliga världen* (Swedenborg 1758), hur hans själ lämnar kroppen och besöker de avlidna i deras dimension, där de lever ett liv som påminner om det jordiska. Texterna om Swedenborgs äventyr i den andliga världen gavs ut under tidigt 1800-tal, innan spiritismen/spiritualismen sägs ha startat i slutet av 1840-talet i Amerika (Dupps 2013, s.77). Spiritualismens kärna innebär tron på möjligheten till kommunikation mellan levande människor och döda, antingen genom instrumentet psykograf eller via ett mänskligt medium

(Buescher 2005, s.8715). Begreppet spiritualism kommer från mesmerismen och åsyftar den transliknande process, genom vilken det klärvoajanta mediet förflyttade sig utanför kroppen till sfärer, där andar kunde förmedla hemligheter till dem. Under samma tid i Sverige gav författaren Victor Rydberg (1828–1895) ut en dikt, som via en psykograf påstods vara kanaliserad från en känd fransk poet (Rydberg 1858). Genom att referera till texter i bibeln menade spiritualisterna att kontakt med andevärlden utgjorde en grundläggande företeelse i det religiösa livet, något som mer traditionella kristna i Amerika motsatte sig kraftfullt, eftersom detta påstods vara förknippat med djävulen. Dessutom förlade spiritualismen religionen i den privata sfären utanför den traditionella kyrkliga patriarkala kontrollens offentliga rum (Buescher 2005, ss.8717–8718). I Europa fick dock spiritualismen en mer eklektisk karaktär genom en blandning av olika ockulta traditioner och i Storbritannien växte en mer organiserad religiös rörelse fram efter första världskriget. Sedan 1960-talet fick den ytterligare ett uppsving i och med new age-rörelsens framväxt. Inom spiritualismen betonas alljämt vikten av att kunna bevisa den andliga överlevnaden hinsides, vilket fortfarande görs antingen via seanser eller privata sittningar med ett medium (Buescher 2005, ss.8716–8717). De svenska spiritualisternas rörelse tycks bestå av små självständiga föreningar med en koppling till Arthur Findley College i Storbritannien, som sägs vara världens främsta college beträffande spiritualismens befrämjande och mediumskapets lära, enligt Stockholms spiritualistiska förening.

2.2 Mediumskap i nutida Sverige

Via sökmotorn Google på begreppet 'medialitet' dyker mängder av träffar upp på svenska medier, som bland annat erbjuder diverse kurser och utbildningar för utveckling av den egna medialiteten. Huruvida det handlar om ett i grunden kristet spiritualistiskt perspektiv eller ej framgår nödvändigtvis inte på ytan. I det mer sekulära Sverige återfinns måhända ett vidare perspektiv på mediumskap än inom spiritualismens religiösa ramverk. Många människor säger sig i dag inte vilja identifiera sig som religiösa, utan snarare som andligt inriktade (Paloutzian & Park 2005, s.26). Religion förknippas med den yttre institutionellt organiserade trostraditionen, medan andlighet anses utgöras av en inre personligare trosuppfattning. Dock, bägge begreppen innebär, ur ett vetenskapligt perspektiv, ett slags socialt sammanhang med olika sorters gruppbyggnader med tillhörande egna normer (Paloutzian & Park 2005, s.37). Frisk & Åkerbäck (2013, ss.215–217), uttrycker att religionen i sig inte har försvunnit med moderniseringen, utan att det heliga i stället växer fram inom nya kulturella och sociala ramverk, där individualism och pluralism sägs skapa nya slags gruppbyggnader och identiteter, där skillnaderna mellan det religiösa och det sekulära påstås avta kraftigt. Individualismen sägs

vidare ha en sekulariserande inverkan på traditionella religiösa organisationer, men samtidigt en sakraliserande effekt på de populärreligiösa individuella formerna (Frisk & Åkerbäck 2013, s.225).

När färre tror på kristendomens gud ökar tydligt det privata religiösa livet, där individens eget inre känslomässiga berättigande av andligheten får företräde framför kyrkan, eller den religiösa institutionen, i det yttre (Geels & Wikström 2012, s.387). De populärreligiösa uttrycken i det svenska sekulära samhället påstås snarare fokusera på helande och välbefinnande hos individen framför frågor om exempelvis livet efter döden eller Guds existens. Detta gäller också vid kommunikation med andevärlden, då fokus i budskapet vid seanser och privata sittningar, ligger på mottagarens välbefinnande samt utveckling i livet (Frisk 2015, ss.40–41). Vidare anges även upplevelser av kommunikation med överempiriska varelser vara ett uttryck för det mänskliga sinnets förmåga att tolka in mönster och orsakssamband för att skapa mening av det upplevda; så kallat optimal kognitivitet (Frisk 2015, s.46).

2.3 Jungiansk psykologi

Även jungiansk psykologi betonas ha sin påverkan på samtidens populärreligiösa uttryck, då Jungs tankar och teorier anses omöjliga att vare sig bevisa eller motbevisa, vilket inbjuder till både selektiv läsning och personlig tolkning (Hammer 2004, ss.57–59). En del kritiker menar dessutom att Jungs teorier snarare utgörs av ett slags psykoteologi, som en sorts mix av psykologi och teologi (Geels & Wikström 2012, s.183). Jung själv sägs ha betraktat mystiska upplevelser, exempelvis kontakt med andevärlden, som manifestationer av det kollektivt omedvetna, inom vilket de nedärvda arketyperna existerar sedan urminnes tider. Mystiker (medier) anses således påtagligt uppleva dessa arketyper verkanskrafter på det kollektivt omedvetna, något som dessutom upplevs ha sitt ursprung utanför den upplevande individens egen person. I detta numinösa, eller andaktsfulla, möte mellan ego och icke-ego, menar tolkare av Jung, att det sker ett slags transformation av bägge parter. Den gradvisa integrationen av dessa arketyper, både medvetet och omedvetet hos både individen och kollektivet, utgör kärnan av den livslånga individuationsprocessen enligt Jung (Wulff 2014, ss.391–392).

Enkelt uttryckt innebär individuationsprocessen att en människa utvecklas till en helare person genom att medvetandegöra mer och mer av det egna omedvetna, för att kunna upptäcka arketyperna Självvet, som det sanna styrande centrumet inom individen. Egot, som uppfattas som jag-centrum inom den upplevande individen, utgörs av den del i psyket vars uppgift blir, i och med upptäckande av Självvet, ett slags verkställande funktion å Självvets vägnar mot individuation (Wulff 1997, ss.430–431). Detta för att sedan mer medvetet kunna fortsätta

medvetandegörandet av fler arketyper i en viss ordningsföljd med hjälp av just det sammansmältande egot (Geels & Wikström 2012, s.177). Självet sägs utgöra 'Gud inom oss' och är således den viktigaste arketyper, som befinner sig i centrum mellan det medvetna och det omedvetna. Med hjälp av arketyper Skuggan upptäcker individen sitt Själv; i ett processliknande möte med förnekad och projicerat önskat samt omedvetet psykiskt material, där ju mer omedveten individen är desto kraftigare Skugga att bearbeta. Individuationsprocessen gäller även på en kollektiv nivå (Wulff 1997, ss.426–427).

3. Disposition

Efter ovanstående introduktionsdel i uppsatsen följer först en genomgång av tidigare forskning, redogörelse för studiens teoretiska perspektiv, metodval, studiens population samt val av analysmetod och bearbetning av data. Därefter diskuteras studiens resultat i relation till forskningsöversikten, följt av en metoddiskussion för att avslutningsvis knyta ihop studiens slutsatser med tankar om framtida forskning ställt i relation till bakgrundstexten i inledningen.

4. Tidigare forskning

För att skapa en överblick över vad som hittills har beforskats, utifrån olika perspektiv, kring fenomenet mentalt mediumskap, representerar nedanstående översikt ett utdrag ur den samtida västerländska forskningen inom psykologi och religionsvetenskap.

4.1 Psykologiska studier

Både kvantitativ och kvalitativ forskning på mentalt mediumskap inom parapsykologi och psykologi har, under senare delen av 1900-talet, till stor del utgått främst från antingen ett slags bevisskapande av informationskällan om ett liv efter detta (Beischel & Zingrone 2015, ss.302–404), eller sökande efter ett bekräftande eller dementerande av psykopatologiska eller dissociativa egenskaper hos medium (Roxburgh & Roe 2011, ss.289–294). I en kvantitativ psykologisk enkätstudie från 2011 med 159 brittiska spiritualister av bägge könen i åldern 30–95, varav 80 utgjordes av aktiva medier, undersöktes och jämfördes mediernas erfarenheter med kontrollgruppen beträffande allmänt välmående och psykologisk stress. Resultaten visar att mediumskap inte associeras med patologiska dissociativa erfarenheter hos dessa spiritualister, som alla dessutom visade högre resultat beträffande välmående jämfört med tidigare generella populationsstudier av samma slag (Roxburgh & Roe 2011, s.292). Medierna visade på en signifikant högre nivå av psykologiskt välmående än övriga i den aktuella studien, trots att exempelvis både att ha syner och att höra röster också skulle kunna innebära symptom på allvarliga mentala sjukdomar, som till exempel schizofreni (Roxburgh & Roe 2011, ss.279–

280). Dock, forskarna påpekar själva värdet i att replikera studien med mindre erfarna medlemmar än dessa samtidigt som man också föreslår mer personliga perspektiv kring mediumskap för framtida forskning. Detta eftersom frågor kring processen och kärnan i mediumskapet fortfarande står obesvarade (Roxburgh & Roe 2011, ss.293–294).

I ytterligare ett exempel på en kvantitativ studie inom psykologi från 2011, har forskarna genom två skilda experiment med (4 respektive 9) medium och (12 respektive 40) mottagare försökt upptäcka åtminstone ett samtida framgångsrikt medium, som lyckas förmedla bevisbart material under kontrollerade former, där så kallat *cold reading* inte varit möjligt (Med *cold reading* avses tolkning av bland annat kroppsspråk, mimik etc.). Detta för att kunna göra uppföljande studier med resultatrika medier för fortsatta medvetandestudier under kontrollerade former. Trots studiens påtalade metodologiska problem kring materialet och 'blind', så lyckades man hitta ett framgångsrikt presterande medium. Författarna framför dessutom önskemål om att fler forskare borde ta forskning inom området mer seriöst och inte utgå från att medier antingen är bluffmakare och/eller uppvisar patologiska symptom (Williams Kelly & Arcangel 2011, ss.11–16).

4.2 Religionsvetenskapliga studier

Beträffande bevisbördan av innehållet i mediala budskap introducerar författarna till en brittisk religionsvetenskaplig observationsstudie från 2017, begreppet *intermediumship*, vilket kortfattat indikerar det som sägs ske i interaktionen mellan ande, medium och mottagare av budskapet. Här beskrivs även det kontradiktoriska i mediets roll: att behöva veta vad budskapet är, utan att förstå dess mening, betydelse eller ens ursprung. Det spiritualistiska mediet *ska* inte förstå betydelsen av det många gånger till synes banala meddelandena till mottagare. Beviset på sanningshalten i budskapet ligger tvärtom i mottagarens affekter, som av densamme upplevs känslomässigt sanna, eller inte. Det betonas med andra ord att något affektivt inträffar i samspelet och interaktionen hos mottagaren, när en andekontakt förmedlar ett budskap via mediet (Bartolini, MacKian & Pile 2017, ss.177–181). Dessvärre är det inte i studien tydligt eller systematiskt presenterat *hur* forskarna vetenskapligt har gått tillväga för att komma fram till denna tolkning, vilket i allra högsta grad påverkar reliabiliteten negativt.

Religionsvetenskapliga studier kring mediumskap tenderar även de oftast att utgå från ett spiritualistiskt perspektiv. I en artikel från 2016, baserad på en tidigare etnografisk studie i Brasilien 2004, diskuteras vikten av att kunna urskilja andekontakterna från andeguiden och den egna personlighetens psykiska aspekter. Kontroll och urskiljning påstås vara avgörande förmågor som ett medium behöver träna upp, inte minst beträffande emotioner, känslor och

kroppsliga erfarenheter i kontakt med andevärlden. Det pågår således ett slags intersubjektiv process och utveckling mellan de kognitiva, affektiva och fysiska delarna hos ett medium. Ett mediums utvecklingsprocess föreslås kunna innebära ett slags pågående perceptionsutbildning genom praktisk träning (Pierini 2016, ss.1–3). Hur arbetet som medium kan upplevas, presenteras i en brittisk kvalitativ intervjustudie från 2015 med nio spiritualistiska medier, av bägge könen. Här framgår tydligt att de ser sitt arbete som en alternativ terapiform och inte som det 'spådomsarbete', som många kanske förväntar sig. Vidare visar resultaten att studiens deltagande medier, som arbetat någonstans mellan 8 till 30 år, anser att arbetet som medium baseras på en passion av att vilja hjälpa andra människor i framför allt sorg. Förutom detta visar resultaten att medierna uppvisar ett stort etiskt ansvar inför sina klienter (Osborne & Bacon 2015, ss.286–292). Apropå detta sistnämnda, så stämmer dock nödvändigtvis inte alltid detta med agerandet i praktiken, vilket förstås kan påverka reliabiliteten i den delen av studien. Observation i kombination med intervju skulle sannolikt kunna ge mer tillförlitliga resultat här.

Då det sägs finnas påfallande få systematiskt utförda kvalitativa forskningsstudier, som undersöker fenomenologin i mediala upplevelser och erfarenheter, gjordes 2013 försök till en systematisk intervjustudie med 10 brittiska spiritualistiska medier, av bägge könen i varierande åldrar och erfarenhet (Roxburgh & Roe 2013, s.29). Resultaten genom IPA-analysen visar på tre identifierade teman med särskild relevans för transpersonell psykologi: 1) förklaringsmodeller till mediumskap 2) andeguides och andra transcendentala väsen versus aspekter av mediets egen personlighet 3) meningen med mediumskap. Studiens författare efterlyser framtida kvalitativa studier utifrån mottagares perspektiv och/eller liknande studier i icke spiritualistiska kontexter, gärna i mer sekulära sammanhang, som en jämförelse med de spiritualistiska undersökta erfarenheterna (Roxburgh & Roe 2013, s.38).

I en svensk religionsvetenskaplig kontext beträffande andevärlden återfinns en studie från 2013 kring samtida ungdomars och unga vuxnas förställningar om det hinsides. Materialet baserat på 150 slumpmässigt insamlade narrativa texter från en nyspiritistisk webbsida har analyserats genom ett hermeneutiskt perspektiv, där resultatet mynnat ut i två kategorier: parallellt existerande *andevärlden* och *den andra världen* (Duppils 2013, ss.73–76). Den förstnämnda kategorin representerar välvilligt inställda anförvanter, som upplevs som beskyddare. Den senare kategorin representerar en något mörkare dimension av det hinsides med okända avlidna och eventuellt andra väsen med också 'onda' inslag. Experimenterande med seanser och olika esoteriska ritualer föreslås bero på ungdomars önskan om en tillfällig kontakt med existentiella dimensioner, som möjligen bottnar i ett sökande efter bekräftelse på att livet på något vis fortsätter bortom dödens inträde (Duppils 2013, s.96).

Utifrån ovanstående översikt framstår ett behov av fler systematiska kvalitativa studier med mediernas egna erfarenheter och förklaringsmodeller på mediumskapet, gärna analyserat genom IPA, i mer sekulära kontexter än spiritualismens. Ingenstans finns heller något relaterat i studierna till Carl Gustav Jungs individuationsprocess beträffande mediumskap eller medial utveckling. Därav syftet med denna mindre studie, att utifrån ett svenskt sekulärt perspektiv undersöka ett antal mediernas egna förklaringsmodeller om det egna mediumskapet samt att delvis försöka finna någon koppling till individuationsprocessen i relation till de intervjuade mediernas utsagor.

5. Teoretiska perspektiv

Då studiens huvudsyfte utgår från enskilda respondenters utsagor om sina egna upplevelser som yrkesarbetande medier, baseras denna explorativa studie på en induktiv ansats (Patel & Davidsson 2010, s.25). Detta innebär att det inte finns någon bakomliggande teoribildning att luta sig mot, utan tvärtom försöker forskaren med det empiriska materialet närma sig det generella och eventuellt skapandet av teoriutveckling inom området (Holme & Solvang 2012, s.57).

Ett underordnat syfte i studien är dock att undersöka huruvida Jungs teori om individuationsprocessen (Jung 1994, 1995) kan relateras till mediumskap. Således utgår studien även från ett deduktivt teoretiskt perspektiv beträffande en av forskningsfrågorna. Delar av individuationsprocessens viktigaste inledande aspekter presenteras nedan.

5.1 Jungs teori om individuationsprocessen

Inom jungiansk psykologi ingår individuationsprocessen som en utvecklingsgång som företrädevis startar i mitten av livet och följer en viss ordning, vilken slutligen syftar till individens gradvisa psykiska mognad. Processen inbegriper, som tidigare nämnts, även denna mognad på en kollektiv nivå, eftersom ju fler individuerade individer som interagerar desto större mogna grupper med tiden. Således sker detta på både en personlig och en kollektiv nivå samtidigt, där myter och symboler spelar en betydande roll (Jung 1995, ss.158ff).

Enligt Carl Gustav Jungs teorier (1994, ss.13–57, 1995, ss.165–168) finns även både medvetna och omedvetna aspekter inom psyket, också detta på en personlig och kollektiv nivå samtidigt. Det har utvecklats och existerar således, enligt Jung, genom tiderna nedärva i psyket så kallade *arketyper*, som utgör starka psykiska krafter som påverkar individer, grupper och samhällen fortlöpande. *Själv* utgör den viktigaste arketypen inom psyket om än först helt eller delvis omedvetet för egot/jaget, som kan förklaras som den medvetna upplevande delen av

personligheten. Det inte helt fattbara *Självet* utgör helheten inom individens psyke och egot/jaget är således underordnat helheten. Det är genom individuationsprocessen som en individ successivt kommer att medvetandegöra mer och mer av personligt omedvetet psykiskt material för att kunna upptäcka *Självet* och därefter välja att inordna jaget som en verkställande del i psyket under *Självet*s styre.

I den analytiska processen mot individuation innebär mötet med arketyper som *Skuggan* ett av de första stegen. Detta betyder att individen ska medvetandegöras om oönskat psykiskt material som projicerats ut på andra av samma kön, vilka upplevs av jaget som en (ofta påträngande och irriterande) motsats till den egna personligheten. Processen med att integrera *Skuggan*, det vill säga att medvetandegöra det omedvetna nedtryckta psykiska materialet som projiceras ut på andra innebär en mödosam process i sig. Först därefter kan nästa steg i individuationsprocessen starta: medvetandegörandet av Animus och Anima som sker genom förhållandet till det motsatta könet (Jung 1994, ss.13–57, 1995, ss.165–195).

6. Metod och material

Då fokus ligger på respondenternas egna upplevelser och erfarenheter beträffande det egna mediumskapet bedöms kvalitativ metod i form av enskilda intervjuer mest lämpligt. En kvalitativ intervju har just styrkan att, i ett till synes vanligt samtal, kunna få fram det viktigaste, utan att styra de intervjuade alltför mycket (Holme & Solvang 2012, ss.99–109). Det är således lämpligt att använda sig av samtalsintervju, då man vill utforska fenomen där fokus ligger på de intervjuades uppfattningar, erfarenheter, känslor och åsikter i vardagen (Denscombe 2016, ss.263ff). Denna i huvudsak induktiva studie har således främst en fenomenologisk metodansats, där materialet analyseras i två steg: studiens data analyseras således först genom interpretativ fenomenologisk analysmetod (IPA), vilken lämpar sig som analysmetod då forskaren vill nå fördjupad förståelse eller kunskap om individers personliga erfarenheter och upplevelser kring komplexa företeelser i livet (Fejes & Thornberg 2017, s.31) samt deduktivt utifrån Jungs teori om individuationsprocessen genom den tredje forskningsfrågan (Jung 1995, ss.158ff).

Interaktionen mellan den som intervjuar och den som blir intervjuad påverkar och konstruerar möjligen det subjektiva i respondentens utsaga. En samtalsintervju innebär en komplex process, där den intervjuade både kan sägas konstrueras genom intervjukontexten samtidigt som hen medverkar till att konstruera själva intervjukontexten. Intervjuaren skiftar dessutom ofta mellan tre olika subjektspositioner under samtalet beträffande frågor, lyssnande och tolkande av det uttalade. Det är viktigt att forskaren hela tiden är medveten om detta och behåller fokus på vad

denne vill veta (Kvale & Brinkmann 2017, ss.124–130). En väl disponerad intervjuguide kan ha en avgörande betydelse för hur forskaren i analyskedet lyckas åstadkomma en reliabel tolkning av respondentutsagorna. Det är således betydelsefullt med en balans mellan styrning och följsamhet hos intervjuaren, annars kan det dessutom vara svårt för forskaren att avgöra när tillräcklig information har uppnåtts, vilket i sin tur också skulle kunna påverka validiteten negativt (Lantz 2015, ss.68–69).

Inför de semistrukturerade intervjuerna sammanställdes en tematiserad intervjuguide på sammanlagt 14 frågor: medialitet allmänt, personlig historik, upplevelser abstrakt (förklaringar och tankar) samt upplevelser konkret (fysiskt, emotionellt).

6.1 Etiska förhållningssätt

Ett missivbrev skickades via e-post till tänkbara respondenter på flera webbsidor för icke konfessionellt mediumskap. Brevet informerade om syftet med studien, tidsåtgång samt att intervjun skulle ljudinspelas. I enlighet med Vetenskapsrådets (2017) etiska riktlinjer betonades deltagarnas frivillighet och konfidentialitet både muntligen och skriftligen.

6.2 Urval

Inledningsvis var tanken att få till stånd sex intervjuer, men det visade sig i processen att detta var svårare än förväntat. Sex personer svarade på missivbrevet i första omgången, varav två avtalade tid för intervju på egen vald plats och tid. Den ena intervjun genomfördes i enlighet med överenskommelsen, medan den andra föll bort då respondenten helt uteblev. De fyra övriga intresserade föll bort av olika anledningar. Via mejlkontakt visade det sig finnas både en nyfikenhet och en misstänksamhet beträffande studiens syfte och möjligtvis konfidentialitet, som troligtvis påverkade de tillfrågades beslut. Övriga uttryckte en individ, som föll bort, att anledningen var den egna kritiska inställningen till spiritualismen och dess mediumskap. Begreppet *mediumskap* är måhända så starkt knutet till spiritualismen att det inte var ett lyckat ordval för denna undersökning. På liknande sätt tycks begreppet *andevärlden* ha påverkat medierna i olika åsiktsriktningar. Dock, genom tips på fler medier (två med egna webbsidor), framför allt via den första respondenten, tillkom slutligen ytterligare tre respondenter, som var villiga att låta sig intervjuas.

Fyra personer anmälde således slutligen sitt intresse för att delta i studien, varav tre intervjuer utgjordes av fysiska möten, medan en intervju utfördes via skype/telefon beroende på det geografiska avståndet. Samtliga respondenter hade växt upp i Sverige och var kvinnor i 40–50-årsåldern med varierande utbildningsnivå. Respondenterna benämnde sig själva som

icke traditionellt kristna och menade samtidigt att den mediala informationskällan inte stammar ur något religiöst system.

6.3 Val av analysmetod och bearbetning av data

I kvalitativ analys läggs tonvikten på att identifiera betydelsefulla mönster i utsagorna för att skapa mening av dessa ur en stor mängd data. Detta sker genom att det insamlade materialet kodas i olika led för att mynna ut i kategorier, som sedan skapar mening inför tolkningsprocessen i analysarbetet (Fejes & Thornberg 2017, s.151). Analysmetoden i denna studie utgår från interpretativ fenomenologisk analys (IPA), vilken lämpar sig i en induktiv studie som denna, där forskaren är intresserad av att fånga respondentens individuella upplevelser i dennes livsvärld i syfte att nå en djupare uppfattning om ett specifikt fenomen. Svårigheter i sammanhanget utgörs dock av hur pass väl forskaren lyckas fånga själva fenomenets essens genom utsagorna och huruvida väl detta belyses i resultatredovisningen (Fejes & Thornberg 2017, ss.34–35).

Kodningsarbetet i enlighet med IPA-metoden utgick således i denna studie från fyra steg i en process som syftade till att vaska fram teman och kluster av teman i de transkriberade texterna, vilket också jämfördes med de skriftliga sammanfattningarna. Dessa teman och kluster av teman knöts samman av olika citat ur transkriptionerna, som belyste själva temat i sammanhanget. Flera teman fördes sedan ihop till ett kluster för att slutligen bestå av några färre kategorier, som vidare kunde tolkas, utifrån citaten i materialet. Kvarvarande teman valdes ut beroende på hur väl dessa kunde belysa huvudinnehållet i det övergripande temat. För att ett överordnat tema skulle bevaras måste det representera åtminstone hälften av deltagarna. Till sist skapades en översiktstabell över varje deltagares klusterteman för att få en mer systematisk bild av de slutgiltiga temana (Fejes & Thornberg 2017, ss.153–158). Därefter analyserades innehållet under en av studiens frågeställningar också deduktivt efter jungiansk teoribildning (Jung 1994, 1995).

Datainsamlingen skedde genom separata semistrukturerade samtalsintervjuer med fyra professionella medier. Intervjuguidens frågeställningar delgavs inte deltagarna i förväg, utan enbart tematiseringen av dessa. För att försöka skapa trygghet kring utsagornas användningsområde framgick tydligt i missivbrevet att studien utgick från de individuella erfarenheterna hos de enskilda respondenterna samt muntligen att inställningen till de olika respondenternas utsagor representerar individuella sanningar av den upplevda verkligheten (Fejes & Thornberg 2017, s.149–151). De ca 60 minuter långa intervjuerna genomfördes på en för de enskilda respondenterna vald plats och ljudinspelades, transkriberades samt

sammanfattades i sin helhet. Efter de genomförda intervjuerna sammanfattades skriftligen det transkriberade samtalet, kortfattat på ca två A4-sidor, för att sedan mejlas till de olika respondenterna för eventuella kommentarer på innehållet av materialet. Detta för att säkerställa förståelsen och tolkningen av utsagorna.

6.4 Validitet och reliabilitet

Validitet och reliabilitet benämns inom kvalitativ forskning hellre exempelvis genom uttrycken *giltighet* och *tillförlitlighet*, eftersom forskningen här inte handlar om att mäta något på samma sätt, eller ens vara replikerbart eller generaliserbart så som inom kvantitativ forskning (Bryman 2016, ss.465–467). Respondentvalidering är ett sätt att försöka säkerställa giltigheten (validiteten) i kvalitativ forskning, vilket har använts i denna studie. Samtliga fyra deltagare godkände sammanfattningarna på intervjuerna samtidigt som två deltagare skriftligen eller muntligen valde att förtydliga någon enstaka detalj i innehållet.

En kontroll på tillförlitligheten (reliabiliteten) sägs vara att tydligt och noggrant redogöra för olika procedurer kring exempelvis metod, analys och beslut för att förtydliga hur och varför slutsatserna blir som de blir. Allt för att läsaren ska kunna följa de olika stegen i forskningsprocessen (Denscombe 2015, ss.409–412), vilket också varit intentionen i denna studies process.

7. Resultat och analys

Resultatet av IPA-analysen visar på fyra gemensamma överordnade teman: inre konflikt, terapeutiskt klientarbete, religion & livsplan samt medial kommunikation. Dessa presenteras i tur och ordning nedan genom exempel ur respondentutsagorna.

7.1 Inre konflikt

Temat representerar en beskriven inre kamp mellan intellektet och bland annat intuitiva sidor hos respondenterna, som kämpar med att förstå och acceptera sina mediala upplevelser. Två av medierna uttrycker tydligt hur de genom egna inre konflikter närmat sig det mediala och arbetet som medium via triggerhändelser som utbrändhet respektive sviterna efter en bilolycka. Händelserna tycks upplevas som ett slags uppvaknande till en okänd, förnekad eller för dem omedveten verklighet. Detta trots att bägge beskriver sig som starkt intuitiva eller mediala tidigt i livet.

Så jag har brottats med det intellektuella och det flummiga, krigat. Jag har ju blivit överbevisad. Jag behövde lära mig att våga stå för det andliga. (Medium I)

Medium I beskriver att rehabiliteringsprocessen från utbrändheten gick via healingarbete och andliga kurser och utbildningar, där hon har fått kämpa med intellektet för att förbättra kommunikationen och tilliten till den egna intuitionen bland annat.

Jag hade gjort en varning på honom och han förolyckades alltså. Jag var väldigt rädd, väldigt mörkrädd. Det var spökerier hemma och jag var så jäkla rädd. Jag trodde till och med att det var medicinerna. (Medium II)

Medium II visar upp en liknande triggerprocess efter en bilolycka i vuxen ålder, som öppnade upp för de mediala förmågorna på nytt, vilka sägs ha stängts av i 18-årsåldern på grund av rädsla inför de egna upplevelserna. Efter detta utvecklades i stället en stor skepticism gentemot det mediala.

7.2 Terapeutiskt klientarbete

Medierna uttrycker att deras klientarbete innebär ett slags terapeutiskt arbete, som går ut på att hjälpa människor, levande eller döda, att må bättre och för att de ska kunna gå vidare på sin väg.

Det handlar om att hjälpa andra, att spegla varandra i livssvårigheterna, likt en barnmorska. (Medium I)

Jag hjälper klienter terapeutiskt med sorg, skuld, ångest. Jag livscoachar bland annat i positivt tänkande. (Medium II)

Både levande och döda, som inte gått vidare, ska må bra. Det är kärlek. (Medium IV)

Respondenterna berättar också att det finns många olika sorters medier och att alla behövs på sitt vis. Det finns liksom inget bättre eller sämre oavsett om det handlar om seanser, privata konsultationer, själsspeglingar eller annan slags healingverksamhet, eftersom allt sägs utgå från någon slags healing för individen.

7.3 Religion & livsplan

Den kristna uppfattningen i samhället sätts i fråga jämfört med den egna individuella andliga uppfattningen. Vidare anser medierna att reinkarnation existerar och ligger till grund för den utvecklingsuppgift som människor sägs vara här på Jorden för. Innan individen föds har denne själv bestämt vilka livsläxor som ska göras under livstiden.

Alla är Gud, men det får man ju inte säga, då hädar man ju. Jag tror på återfödelse och att alla är ett instrument för källan. Vi ska lära oss livsläxor för att lära oss att välja kärlek; välja mellan gott och ont. (Medium IV)

Det finns således ett slags livsplan att följa, men som människor sägs avvika ifrån titt som tätt. Exempelvis nämner medium I hur hon själv nu har accepterat sin roll som medium vilket antyds ingå i livsplanen.

Jag hade aldrig en tanke på att sitta och prata med andar, men ödet ville väl att jag skulle gå den här vägen. Jag säger hellre källan än Gud. Källan är allomfattande, alltså att vi alla hänger ihop. (Medium I)

Det kan dessutom, enligt medium III, under en konsultation bli tydligt för en klient, då mediet beskriver klientens livssituation, hur denne möjligen inte har lyssnat tillräckligt inåt på sig själv och sina inre vägledare, att en olycka blir en oönskad men nödvändig ögonöppnare för individen. Då sägs klienten kunna gå därifrån med förståelse och förnyad inspiration inför framtiden.

Alla har en livsplan som är förutbestämd: nu förstår han varför han behövde vara med om olyckan för han är en så envis person och har inte lyssnat. (Medium III)

Medium II uttrycker dock osäkerhet kring huruvida hon fortfarande tror på detta med en förutbestämd livsplan, eftersom vi har en fri vilja. Men å andra sidan visar det sig emellanåt under en konsultation att klienten inte får just den hjälp den efterfrågar och då är det måhända inte meningen påpekar hon.

Informationen kommer inte från religionen, utan från vårt högre jag. Jag är inte säker längre om de finns en livsplan eller inte, men vi kan välja olika vägar. Varför blir inte alla hjälpta då? Då finns det säkert ändå någon mening. (Medium II)

7.4 Medial kommunikation

Den mediala kommunikationen beskrivs kunna ske på olika sätt hos medierna. Detta gäller oavsett vem man kommunicerar med; levande människor eller döda människor eller väsen från andra dimensioner. Kommunikationsförmågan sägs också fortlöpande utvecklas med tiden hos samtliga medier.

Vi kommunicerar via energifält, elektromagnetiska fält. Jag kopplar upp mig på det andliga internet. Jag kopplar upp mig på *dig* och ditt högre jag, eller din själ kan man säga. Det är din själ som ger mig informationen. (Medium I)

Det kan röra sig om väldigt olika entiteter man kommunicerar med så urskiljningsförmåga krävs för att avgöra varifrån informationen kommer, för att inte få in en oönskad entitet inom sig själv. Medium IV beskriver här hur omgivningen reagerat på hennes tillfälliga, men tydliga, förändring av uttryck och ansiktsdrag.

”Du ser jättekonstig ut. Du ser ut som en gammal gubbe” ... till exempel och då har det kommit in någon i mig [skratt]. (Medium IV)

Ett par medier beskriver också hur andar eller andeväsen redan tycks finnas på plats innan själva konsultationen för att assistera mediet. Det kan vara att man ser eller känner av andarna på olika vis.

I mitt rum satt alltid någon från andra sidan på en speciell stol. Jag kunde inte kommunicera med den innan klienten kom. (Medium II)

Inte att jag såg någon, men jag kunde känna att det var någon där innan. Det var liksom som om jag skulle skynda mig för klienten behövde deras hjälp [skratt]. (Medium IV)

Fyra olika mediala förmågor nämns av respondent III: klarvetandet (kronchakrat) som innebär att bara veta, det inre seendet (pannchakrat) som ger information via seendet, det inre hörandet (halschakrat) som ger möjligheten att höra röster eller tanketelepati samt intuitionen eller att ”känna på sig” (hjärtchakrat), som ger information via känslor. Vidare sägs att dessa förmågor är olika utvecklade hos olika individer, men kan vidareutvecklas genom exempelvis meditation och läkning av känslomässiga trauman.

Allt är liksom runt omkring oss. Vi är ju multidimensionella varelser. Prata med änglar, då *får* man energi, men sitter du och förmedlar från döda anhöriga, då kan du känna dig trött efteråt. På det astrala planet, där de döda anhöriga finns, de har ju inte inkarnerat färdigt, då får man inte så hög sanningshalt i de råd som kommer jämfört med att prata med änglar och andliga vägledare som har tillgång till all kunskap, för att de har levt så många liv, till exempel Kristus och Buddha. (Medium III)

Samma medium uttrycker samtidigt här att det finns högre eller lägre sanningshalt eller kunskap i budskapen beroende på vilken källa som den mediala informationen hämtas från. Att ha

kontakt med andevärlden och vissa andliga guider, som befinner sig på det astrala planet nära vår fysiska värld, sägs innebära att sanningshalten i det de förmedlar kanske inte är den högsta bästa för mottagaren av informationen eller råden. Detta eftersom de inte har inkarnerat färdigt och således inte nått det upplysta tillstånd som exempelvis Kristus, Buddha och änglar befinner sig i. De flesta medier i dag anges dock arbeta med vägledande råd från just det astrala planet, enligt medium III.

7.5 Analysen utifrån forskningsfrågorna

I enlighet med IPA-analysens intention, att ur en till synes homogen grupp, försöka nå en fördjupad bild av enskilda individers upplevelser och erfarenheter, presenteras nedan först en tematiserad bild av respondenternas upplevelser utifrån den första forskningsfrågan. Därefter följer ett kompilat på samtliga respondenters intervju material utifrån forskningsfråga två. Innehållet i samtliga mediers utsagor redogörs därefter gemensamt under den tredje forskningsfrågan, som behandlar individuationsprocessen.

7.5.1 Hur ser mediernas upplevelser ut?

En tematiserad och kortfattad presentation av mediernas upplevelser följer nedan.

Fysiska förnimmelser

Respondenterna beskriver till exempel hur andevärldens kommunikation med mediet ofta innehåller också kroppsliga förnimmelser, vilket kan resultera i att mediet kanske känner smärta i någon specifik kroppsdel. Detta kan också påverka mediets kroppshållning eller gångstil under en seans exempelvis, för att förtydliga budskapet för mottagaren. Fysiska förnimmelser uppstår också ofta i handflatorna vid viss typ av healingarbete med klienter, då mediet sägs agera som ett instrument för energihealing. Det antyds också att det kan uppstå ett slags fysisk förnimmelse av andliga väsen innan övriga sinnesintryck interagerar inom mediet.

Sinnesintryck

Det mesta av mediernas beskrivningar kan kopplas till olika sinnesintryck, eller perceptioner av olika slag. Dessa sinnesintryck kan upplevas både på ett inre och på ett yttre plan, men det inre tycks mer frekvent. Respondenterna beskriver således hur de har upplevelser av syn, hörsel, känsel, smak och lukt framför allt på ett inre plan. Emotioner och känslor är inblandade på olika sätt även om det är oklart exakt hur.

Inre seende och symboliska inre bilder förekommer frekvent och nämns kunna förstärkas eller förtydligas genom användande av exempelvis tarotkort som komplement. Detta eller liknande energiseende nämns också beträffande till exempel borttappade föremål på distans, men också genom så kallad psykometri; där man håller i ett föremål och 'ser' inom sig en mängd information kring föremålet i fråga.

Inre och yttre känsel förekommer, där mediet exempelvis känner skillnad på olika andliga väsens energier genom kyla och värme. Änglar sägs bland annat ha värmande och kärleksfulla energier. Känslor av obehag anges kunna uppstå vid möte av negativa energier, men samtidigt uttrycks hur mediet, genom den mentala kommunikationen med en ande, också kan övergå till gråtmild lättnad, då anden i fråga lyckats gå mot ljuset trots motstånd.

Det yttre seendet av andar beskrivs som bilder av svartvita figurer och det yttre hörandet av anderöster som metalliskt ljud.

Klarvetande

Medierna uttrycker att det är vanligt med klarvetande, vilket innebär att 'bara veta' något, utan att man kan säga varifrån man fått detta 'vetande'. Ibland nämns 'vetandet' vara kopplat till en stark känsla, vid exempelvis tidigarelivupplevelser; mediet bara vet att det är sant, eftersom känsloupplevelsen bekräftar 'vetandet' på något vis.

7.5.2 Mediets förståelse av kommunikationen

Här följer ett kompilat av varje mediums egen förståelse kring den mediala kommunikationen. Ordval och uttryck ligger så nära respondentens egna som möjligt, då kompilaten är utdrag ur de respondentvaliderade sammanfattningarna på medierna utsagor.

Medium I – Kopplar upp sig på det andliga internet och hämtar information om klienter där; genom en högre aspekt (själen) hos klienten. Kan inte förklara *var* informationen kommer ifrån, det är dock inte från andevärlden. Betonar att olika medier dessutom kan få varierande aspekter av informationen kring en och samma klient. Individerna väljer att födas in i den familj den tillhör, dessutom lever vi människor med ett kluster av själar som vi valt att interagera med för att utvecklas genom. Det finns ett högre syfte med att utveckla och förfina mänskligheten, även om slutprodukten är oklar. Högandet av medvetandefrekvensen på en kollektiv nivå är viktig. Siar inte i framtiden.

Respondenten har ett eget system vid klientarbetet, där hon utgår från klienters födelsedatum: årtalet står för den individen är i kärnan, månaden vad individen är här för att göra eller uträtta och datumet står för personligheten, som utgör individens verktyg. Det finns en mening och syfte med allt och respondenten beskriver livet med följande metafor: hjulet symboliserar ditt

liv, ekrarna dina relationer och navet är där du ska befinna dig för att fungera väl. Informationen och mötet med klienten handlar exempelvis om: Var befinner du dig just nu? Vad vill din själ säga till dig? Vad behöver du tänka på under vägen? Respondenten lär sig själv mycket om vad det innebär att vara människa genom sina klienter. Mångfalden av medier behövs – förstå sig själv, förstå andra och hjälpa dem, som i sin tur kan hjälpa andra i livet här på Jorden.

Medium II – Ingen har sanningen om döden eller hur allt detta med det mediala fungerar samt att alla medier tycker och tänker olika. Livet på Jorden är dock viktigast att fokusera på. Personlig utveckling är viktigt så att mediet finner sitt eget speciella syfte med arbetet. Det finns inget som är rätt eller fel eller en enda sanning.

Respondenten tar inte in information om negativa saker som sjukdomar eller kommande tillbud hos klienten. Fokuserar på att höja klienten genom de samtal som följer; mestadels genom att prata om negativa tanke- och levnadsmönster som behöver medvetandegöras och eventuellt ändras, så att klienten kan ändra sitt leverne till det bättre. Hopp och tro är viktiga saker – det ger mening med livet. Säger sig ha stor tillit till den inkommande informationen, även om det är osäkert varifrån allt kommer.

Medium III – Alla är egentligen mediala sedan födseln: att kunna förnimma olika fenomen, vilket kan utvecklas vidare genom exempelvis meditation och läkning av egna känslomässiga trauman, som tryckts ned i det undermedvetna. Medialitet är således något naturligt för alla och det är viktigt att lära sig att lyssna till sin intuition, sin innersta känsla som känns rätt i hjärtat; följa sina drömmar och visioner. Magkänslan däremot innehåller mycket rädsla med plikt och skuld etc.

Skyddsänglar och andliga vägledare har alla människor samt att en del också har kontakt med döda anhöriga, så information från olika typer av själar förekommer. De kan lättare nå oss när vi inte har huvudet fyllt av egna tankar, exempelvis vid meditation eller vid insomnande eller uppvaknande. Vägledarna väljs ut vid födseln med specifika egenskaper för att kunna hjälpa individen på bästa möjliga sätt i livet, beroende på vad denne ska göra i livet. Skyddsänglar följer individen dag som natt, medan de döda anhöriga kommer och går. Vägledarna och guiderna finns så att individen inspireras och får hjälp med att följa sin egen valda livsplan, så att denne mår så bra som möjligt och kan göra bra val.

Allt tycks finnas registrerat vad gäller en individs olika inkarnationer, som var och en har varit med om att bestämma själv; häri ligger den fria viljan. Skärselden, är när en person dör och den ser tillbaka på sitt liv tillsammans med andliga varelser, men eventuellt rannsakar sig själv för att utvecklas vidare. Meningen är att individen ska inse, att välja kärlek är det enda möjliga, rätta och sanna i längden.

Medium IV – Möjligen söker de okända andarna respondentens hjälp för att de ser hennes ljus och för att de är rädda för att gå vidare in i källans ljus. Där på andra sidan kanske de hamnar i något slags bibliotek, där de måhända tillsammans med ett råd av andliga entiteter går igenom det avslutade livet för att se vad man lärt sig.

Respondenten tror att de flesta av oss människor egentligen ursprungligen härstammar från en avlägsen galax samt att vi skulle kunna återfödas någon annanstans än på Jorden. Meningen med våra liv är att vi ska lära oss saker och att det finns en livsplan för varje individ. Det är viktigt att vi lär oss att välja mellan det onda och det goda i livet; *källan* innebär kärlek på ett högre plan än vad människor egentligen tänker att kärlek går ut på. Mycket av det onda i samhället finns där för att vi ska se och välja rätt, men uttrycken innebär samtidigt att en del människors medvetanden blivit ockuperade av utomjordiska entiteter, som befinner sig här för att sabotera och fortsätta kontrollera Jordens befolkning för att upprätthålla det slaveri som finns. Det pågår en läroprocess i form av en kamp mellan ondska och godhet dels inom varje mänsklig individ och samtidigt mellan människor på Jorden. Förutom detta pågår alltså även denna dolda kamp mellan godhet och ondska representerat genom människorna och de utomjordiska entiteterna. Vi har valfrihet i våra liv, även om det många gånger är något högre som också styr oss, så att vi väljer rätt; möjligen är detta *källan*. Det finns dock ingen slump i tillvaron.

De fyra utsagornas gemensamma aspekter kretsar framför allt kring reinkarnationsidén, den individuella livsplanen samt betydelsen av individens och kollektivets utveckling mot större kärleksfullhet på ett högre plan rent generellt.

7.5.3 Individuationsprocessen relaterat till mediumskapet

Genom samtligas utsagor är det tydligt att mediumskapets terapeutiska verksamhet mycket går ut på att medvetandegöra klienter på eventuellt personligt omedvetet psykiskt material, som sannolikt skapar svårigheter i livssituationen, vilket samtidigt antagligen också utgör grunden för konsultationen i sig. Detta medvetandegörande av omedvetet psykiskt material är också synligt i de egna läkningsprocesserna hos några av medierna själva. I mångt och mycket tycks dessa processer likna delar av individuationsprocessens medvetandegörande av eget personligt omedvetet psykiskt material (Jung 1994, 1995). I bägge fallen handlar det om att just bli medveten om vad det är som skaver och skapar problem i livet, att mogna.

Mediernas process

I individuationsprocessen, som inte innefattar tanken på reinkarnation och dessutom alltid följer samma förlopp i processen, är det vidare meningen att individen så småningom ska upptäcka

arketypen *Självet*, som ska accepteras som det sanna styrande centrumet inom individen. Detta för att processen sedan ska bli mer medvetet styrd i samma riktning (Jung 1994, 1995). Den livsplan som medierna i denna studie nämner tycks utgå från föreställningen om att individen i olika liv lever ut varierande mänskliga aspekter för att utvecklas närmare och närmare den kärleksfullhet som tidigare nämnts. Därmed upplevs antagligen både processer och livsplaner helt väsensskilda på individuell nivå. I individuationsprocessen är det vidare med hjälp av arketypen *Skuggan* som individen upptäcker *Självet*, genom möte med förnekat och projicerat oönskat psykiskt material (Jung 1994, 1995). Detta skulle kunna vara fallet hos de två medier i denna studie, som beskriver inre konflikter inför sitt kommande mediumskap. Det första exemplet nedan visar hur respondenten blivit medveten om hur hon har förnekat något inom sig för att fortsätta vara den duktiga flickan också som vuxen, vilket resulterar i utbrändhet.

Jag hade inte lyssnat på mig själv, utan fortsatt varit duktig du vet och min högra sida blev förlamad och jag hade ingen känsel. De trodde det var hjärntumör bland annat. Jag började rensa i mitt undermedvetna och i min barndom och gick till terapeuter. (Medium I)

I det andra exemplet syns tydligt hur respondenten projicerat ut sitt eget oönskade psykiska material på ett kvinnligt medium; här är *Skuggan* således väldigt påtaglig.

Då hade jag suttit i radio för några år sedan och satt dit sådana där som jobbade med tarotkort, att de lurar folk på pengar: hur kan du lura folk? (Medium II)

Klienternas process

Genom att konsultationerna tycks agera ett slags bollplank, eller ”spegling”, verkar det som om klienterna får hjälp i sin personliga medvetandegörande process, vilket påminner om individuationsprocessen. Det finns också paralleller med Jungs kollektivt omedvetna genom mediernas resonemang kring arbetet med att mänskligheten ska utvecklas och förfinas även kollektivt. Enligt Jungs teorier innebär det förstås att ju fler individer som medvetandegjort och bearbetat det personligt omedvetna genom individuationsprocessen, desto fler medvetet agerande grupper och kollektiv får vi på köpet med tiden (Jung 1994, 1995). Studiens samtliga respondenter pratar om vikten att mänskligheten ska medvetandegöras och utvecklas i en viss riktning; att välja kärlek i stället för rädsla eller ondska. Meningen tycks således vara att mänskligheten ska förfinas och närma sig den kärleksfulla källans energier. Dock utgör reinkarnationsföreställningen här en vattenbrytare, eftersom den inte finns hos Jung. Utifrån jungianska tankegångar kan med andra ord en individuell livsplan, som bottenar i

reinkarnationsidéen med syfte att utveckla mänskligheten på kollektiv nivå i viss kärleksfull riktning, upplevas aningen motsägelsefull (Jung 1994, 1995). Huruvida de nämnda kärleksfulla energierna i målet med livsplanen stämmer överens med individuationsprocessens mål att människan ska utvecklas till en helare individ är inte möjligt att utröna här. Det är däremot möjligt att se paralleller mellan Jungs andliga arketyp *Själv* och det som några av respondenterna kallar källan, eftersom den också antyds utgöra kärnan av individen samtidigt som ursprunget (Jung 1994, 1995).

8. Diskussion

Nedan följer först en resultatdiskussion relaterat till forskningsöversikten och därefter en diskussion kring val av metod och teoretiska perspektiv.

8.1 Resultatdiskussion

Studiens syfte var dels att presentera fyra yrkesverksamma mediers upplevelser och förståelse av det egna mediumskapet samt dels att relatera delar av detta till Jungs individuationsprocess. Resultatet mynnade ut i fyra teman, där likheterna i tankegångarna hos samtliga respondenter utgår från tron på reinkarnation samt att alla nämner den individuella och förutbestämda livsplan som varje människa, innan hon föds, sägs ha bestämt sig för att leva efter i detta liv. Dessutom förmodas mänskligheten också på en kollektiv nivå utvecklas i en viss riktning; möjligen mot en förfinad och medvetandegjord mänsklighet, vilket i sig visar på drag av Jungs teorier om individuationsprocessen (Jung 1994, 1995). Inget av detta eller liknande återfinns dock i forskningsöversiktens studier. Respondenternas utsagor vittnar sannolikt om ett eklektiskt förhållningssätt, där även selektiva delar av Jungs djuppsykologiska teorier ingår.

Beträffande mediernas redogörelser av de mediala kommunikationssätten är det framför allt de inre sinnen av syn, hörsel, lukt, smak och känsel som används, men emellanåt även exempelvis yttre seende och hörande. Dessa tillsammans med kroppssensationer och känslor som inte upplevs som respondentens egna samt intuitioner och klarvetande utgör således kärnan i den mediala kommunikationen enligt studiens medier. Genom träning och erfarenhet har dessutom de olika förmågorna utvecklats med tiden, vilket stämmer väl överens med det som Pierini (2004), konstaterar; att ett medium tycks leva i ett slags pågående perceptionsutbildning genom praktisk träning, där en typ av intersubjektiv process mellan kognitiva, affektiva och fysiska delar ständigt äger rum. Förutom detta påpekas att urskiljningsförmåga och kontroll över de egna personliga psykiska aspekterna är av vikt i möte med andekontakter eller andra andliga sfärer. Detta framkommer också hos några av denna studies medier, som bland annat beskriver skillnaden mellan olika slags energier i möte med exempelvis andevärlden, änglar

eller upplysta mästare. Detta skildras även motsvarande hos Roxburgh & Roe (2013), där ett medium beskriver skillnaden i upplevelsen att kommunicera med andevärlden (spirits) kontra enbart via det psykiska (psychic). Dessutom påpekar respondenterna i denna studie att det är viktigt att själv utvecklas vidare genom kurser, utbildning, meditation och arbete med gamla trauman eller liknande. Detta stärker också de mediala kanalerna, som då sägs bli tydligare eller öppnare, även om betoningen ligger på just medvetandegörandet och läkning för egen del som medium. Här skiljer sig således studiens utsagor tydligt från den tidigare forskningen.

Begreppet intermediumship (Bartolini, MacKian & Pile 2017), innebär det som sker mellan ande, medium och mottagare av det mediala budskapet. Beviset på sanningshalten i budskapet påstås ligga i mottagarens affektiva respons samt att mediet, utan tvekan, bara ska framföra budskapet, eftersom denne inte ska kunna förstå dess mening eller betydelse. Detta är också explicit uttalat hos ett par av denna studies medier, som beskriver vikten av att ha tillit till den information som kommer till dem och inte censurera bort något bara för att man själv som medium inte förstår innehållet i budskapet. Emellanåt förefaller det samtidigt finnas någon slags återspeglning av klientens budskap också till mediet. Sanningshalten i budskapet påpekas av ett av denna studies respondenter däremot bero på vilken andlig sfär man kommunicerar med. Andevärlden nämns exempelvis härvidlag inte lika trovärdig beträffande högsta bästa budskap i jämförelse med exempelvis änglar och upplysta mästare. Förutom detta skiljer sig också utsagorna något åt i förhållande till upplevd ondska och godhet i relation till andra dimensioner, även om dessa inte självklart tycks helt jämförbara med *andevärlden* och *den andra världen* i Duppils studie från 2013.

I likhet med Osborne & Bacons studie (2015), uttrycker medierna i denna studie att de ser på sina arbeten som en sorts terapeutisk verksamhet och inte som ett spådomsarbete som många oinvigda kanske tror. Tvärtom berättar respondenterna hur de, på varierande sätt, vill hjälpa andra i deras livssituation. Det handlar med andra ord ofta om att trösta och stötta människor i svåra livssituationer, vilket överensstämmer också med en tidigare studie av Roxburgh & Roe (2013). Den terapeutiska verksamhet som samtliga medier i denna studie företräder utgår dessutom från intentionen att vilja medvetandegöra sina klienter, så att de ytterligare kan utvecklas som människor; alltså inte bara leva och må bättre, utan också välja att vara mer kärleksfulla mot sig själva och andra. Exempelvis uttrycks det explicit att arbetet som medium går ut på att verka för individens välmående och fortsatta utveckling, som på något vis också hänger samman med andras utveckling. I detta rådgivande klientarbete samt i ett par av mediernas egna terapeutiska livsprocesser finns paralleller till Jungs individuationsprocess (Jung 1994, 1995).

8.2 Metoddiskussion

Då studiens forskningsfrågor krävde förutsättningar för respondenterna att kunna förmedla sina individuella utsagor om upplevelser och förståelse kring det egna mediumskapet utgjorde kvalitativ metod det mest gynnsamma (Fejes & Thornberg 2017).

Genom IPA-analysen utkristalliserades fyra teman ur respondenternas utsagor, som pekar på ett antal fenomenologiska aspekter i mediernas erfarenheter. En svårighet i kodningsarbetet visade sig dock vara att dels finna lämpliga rubriker för ett par av de övergripande kategorierna, dels säkerställa att de väsentligaste delarna av resultatet exemplifierades tillräckligt (Fejes & Thornberg 2017). Intentionen har åtminstone varit att gå systematiskt till väga, där både de enskilda sammanfattningarna och de enskilda översiktstabellerna på samtliga respondenters intervjumaterial var till stor hjälp för att försöka bringa ordning i analysprocessen. Inte minst vad gäller att hitta de mest lämpliga citaten för lyckas belysa kärnan i intervjumaterialet.

Då den tredje forskningsfrågan utgår från C. G. Jungs teori om individuationsprocessen har således innehållet under denna fråga sedan krävt en deduktiv analysmetod utifrån jungiansk psykologi (Jung 1994, 1995).

9. Slutsatser

Respondenternas upplevelser i den mediala kommunikationen beskrevs framför allt utifrån fysiska förnimmelser, sinnesintryck och klarvetande. I diskussion mot tidigare forskning framträdde i respondenternas utsagor särskilt några aspekter beträffande förståelsen av kommunikationen: reinkarnationsidéen med en individuell livsplan för alla människor samt även tanken om en eventuell kollektiv utveckling av mänskligheten, vilken bär drag av Jungs teori om individuationsprocessen.

9.1 Avslutning och framtida forskning

Trots att Sverige anses vara ett sekulariserat land, så lever påfallande många människor i en verklighet där kontakt med andar eller andra transcendentala väsen från olika dimensioner uppfattas som en realitet. Frisk (2015), påpekar att populärreligiösa uttryck, som dyker upp på sekulära sätt i länder som Sverige, har likheter med folkreligion. Vidare betonar Frisk att budskapen oftast handlar om mottagarens välbefinnande och individens fortsatta livsutveckling. Detta bekräftas även i denna studie genom respondenternas utsagor om sin egen terapeutiska verksamhet. I enlighet med Geels & Wikström (2012), visar studien dessutom tydliga tecken på hur det privata religiösa livet hos respondenterna har företrädde framför den religiösa institutionen i form av kyrkan i det omgärdande samhället. Hammer (2004), framhåller

bland annat en selektiv tolkning av den jungianska psykologin i samtidens nyreligiösa uttryck. De funna parallellerna till individuationsprocessen, både på personlig och kollektiv nivå, som återfinns i delar av utsagorna har måhända sitt ursprung ur just detta.

Det vore spännande med en större liknande studie för att få en bild av hur väl resultatet i denna studie stämmer överens med en större population av medier i en svensk kontext. Är detta med reinkarnation, livsplan och människors utvecklingsprocess en utbredd uppfattning i mediala verksamheter? Vidare vore det intressant, ur en samhällsutvecklingsaspekt, att också följa upp över tid, gärna tvärdisciplinärt, eftersom nyreligiösa verksamheter som dessa tycks inbegripa både religion och hälsa.

Källförteckning

Academy for inner potential (2019). *För dig som är intresserad av medialitet och andlighet*. <https://www.akademin.net/> [2019-05-17]

Bartoloni, N., MacKian, S. & Pile, S. (2018). Talking with the dead: spirit mediumship, affect and embodiment in Stoke-on-Trent. *Transactions of the institute of british geographers*, 43(2), ss. 170–183.

Bryman, A. (2016). Kvalitativ forskning. I: *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber, ss. 453–490.

Beischel, J. & Zingrone, N. L. (2015). Mental mediumship. I: Cardeña, E., Palmer, J. & Marcusson-Clavertz, D. (red.). *Parapsychology: a handbook for the 21st century*. Jefferson NC: McFarland, ss.301–313.

Buescher, J. B. (2005). Spiritualism. I: *Encyclopedia of religion*. Detroit: McMillan, ss. 8715–8718.

Denscombe, M. (2009). Intervjuer. Kvalitativ data. I: *Forskningshandboken: för småskaliga forskningsprojekt inom samhällsvetenskaperna*. 3 uppl. Lund: Studentlitteratur, ss. 263–292, ss.349–382.

Det okända (2018). [TV-program]. Sveriges Television, SVT4.

Duppils, S. (2013). Andevärlden och den andra världen: ungdomars och unga vuxnas samtida föreställningar om alternativa existentiella dimensioner. *Aura: tidskrift för akademiska studier av nyreligiositet*, 5, ss.73–101.

En natt på slottet (2018). [TV-program]. Sveriges Television, SVT4.

Fejes, A. & Thornberg, R. (red.) (2015). *Handbok i kvalitativ analys*. Stockholm: Liber.

Francis, L. J. & Williams, E. (2009). Contacting spirits of the dead: paranormal belief and teenage worldview. *Journal of Research on Christian Education*, 18(1), ss.20–35 <http://dx.doi.org/10.1080/10656210902751818>

Frisk, L. (2015). Religion i ett sekulariserat samhälle: populärreligiositet i Sverige 1. I: *Profil i profilen*. Högskolan Dalarna, ss.33–49.

Frisk, L. & Åkerbäck, P. (2013). *Den mediterande dalahästen*. Stockholm: Dialogos förlag.

Geels, A. & Wikström, O. (red.). (2012). Dynamisk psykologi och religion. Andlighet i vår tid. I: *Den religiösa människan: en introduktion till religionspsykologi*. Stockholm: Natur & Natur, ss. 122–190, ss.380–441.

Hammer, O. (2004). *På spaning efter helheten. New age – en ny folktro?* 2 uppl. Dejavubok.se: Dejavu publishing.

Holm, N. G. (2006) *Människans symboliska verklighetsbygge: en psykofenomenologisk studie*,

Åbo: Åbo Akademi.

Holme, I. M. & Solvang, B. K. (2012). *Forskningsmetodik: om kvalitativa och kvantitativa metoder*. Lund: Studentlitteratur.

Jung, C. G. (1994). *Valda skrifter av C. G. Jung: psykets dynamik och struktur*. Stockholm: Natur & Kultur.

Jung, C. G. (1995). *Människan och hennes symboler*. Forum.

Kvale, S. & Brinkmann, S. (2017). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Lund: Studentlitteratur.

Lantz, A. (2015). *Intervjumetodik*. Lund: Studentlitteratur.

Osborne, G. & Bacon, A. B. (2015). The working life of a medium: a qualitative examination of mediumship as a support service for the bereaved. *Mental Health, Religion & Culture*, 18:4, ss.286–298. <http://doi.org/10.1080/13674676.2015.1022520>

Paloutzian, R. F. & Park, C. L. (red.). (2005). Defining religion and spirituality. I: *Handbook of the psychology of religion and spirituality*. New York: The Guilford Press, ss.23–47.

Patel, R. & Davidsson, B. (red.). (2010). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Pierini, E. (2016). Discerning spirits, defining selves: learning semi-conscious trance in the Vale do Amanhecer. University of Wales, ss.1–7.

Pierini, E. (2016). Embodied encounters: ethnographic knowledge, emotion and senses in the Vale do Amanhecer's spirit mediumship. *Journal for the Study of Religious Experiences* 2, ss.25–49.

Roxburgh, E. C. & Roe, C. A. (2011). A survey of dissociation, boundary-thinness, and psychological wellbeing in spiritualist mental mediumship. *Journal of Parapsychology*. 75(2), ss. 279–299.

Roxburgh, E. C. & Roe, C. A. (2013). "Say from whence you owe this strange intelligence": investigating explanatory systems of spiritualist mental mediumship using interpretative phenomenological analysis. *International Journal of Transpersonal Studies*, 32(1), ss. 27–42 <http://dx.doi.org/10.24972/ijts.2013.32.1.27>

Stockholms spiritualistiska förening (2019). *Spiritualismens historia*. <https://www.stockholmsspiritualistiskaforening.se> [2019-02-19]

Svenska Akademiens Ordbok (2019). Medium. <https://www.saob.se/artikel/?seek=medium&pz=1> [2019-02-19]

Svenska Bibelsällskapet (2019). Andar. Bibeln.se. <http://www.bibeln.se/tjanster/> [2019-04-26]

Vetenskapsrådet (2017). *God Forskningssed*. Vetenskapsrådet rapportserie 1:2011, 2 uppl. 2017.

Williams Kelly, E. & Arcangel, D. (2011). An investigation of mediums who claim to give information about deceased persons. *The Journal of Nervous and Mental Disease*. 199 (1), 2011, ss. 11–17.

World Value Survey (2019). <http://www.worldvaluessurvey.org/WVSContents.jsp> [2019-02-19]

Wulff, D. M. (1997). C. G. Jung and the analytical tradition. I: *Psychology of religion: classic and contemporary*. 2 uppl. New York: Wiley, ss. 414–471.

Wulff, D. M. (2014). Mystical experiences. I: Cardaña, E., Lynn, S. J. & Krippner S. (red.). *Varieties of anomalous experiences*, 2 uppl. Washington DC: American Psychological Association, ss.369–408.

Bilagor:

Bilaga 1

Missivbrev

Förfrågan om deltagande

Under våren 2019 skriver jag ett examensarbete inom religionsvetenskap (MKR-programmet) vid Gävle högskola. Studien fokuserar på svenska mediers egna erfarenheter och upplevelser i kontakt med andevärlden eller andra transcendentala sfärer. För att undersöka detta kommer datainsamlingen att ske genom semistrukturerade intervjuer med ca fem-sex personer. Intervjuerna beräknas utföras under vecka 7–12.

Syfte och genomförande

Huvudsyftet med studien är att försöka nå förståelse om enskilda icke konfessionella mediers egna förklaringsmodeller ställt i relation till de egna upplevelserna och erfarenheterna i kontakt med andevärlden och det transcendentala. Mycket av tidigare forskning kring mediumskap utgår från psykologiska teorier kring hälsa/ohälsa samt personlighetsdrag. De religionsvetenskapliga studier som återfinns i tidigare forskning är dessutom oftast baserade på spiritualismen. Denna lilla studie utgår således från en induktiv ansats, där fokus ligger på den individuella upplevelsen och den egna tolkningen av det egna mediumskapet hos den intervjuade i en svensk sekulär kontext.

Intervjuerna kommer att ta ca 45–60 minuter i anspråk på en för individen överenskommen plats. Frågorna i intervjun utgår från fyra teman: medialitet allmänt, personlig historik, upplevelser konkret (fysiskt, emotionellt) samt upplevelser abstrakt (tankar och förklaringar). Samtalen ljudinspelas, transkriberas och sammanfattas kort i sin helhet. De intervjuade erbjuds därefter möjlighet att ta del av en kortare sammanfattning på intervjun för eventuella kommentarer. Ingen information gällande namn kommer att finnas med i studien. I enlighet med Vetenskapsrådets (2017) etiska riktlinjer ska det med andra ord inte vara möjligt att kunna härleda någon information till någon specifik individ. Efter genomförd studie kommer examensarbetet att publiceras i Gävle högskolas databas DIVA. Det insamlade intervjumaterialet kommer då att makuleras.

Härmed tillfrågas du om deltagande i denna studie. Allt deltagande är frivilligt och du kan välja att avbryta när som helst.

Carina Alvåg

XXX-XXXXX

carina-alvag@hotmail.se

Bilaga 2

Intervjuguide:

Personlig historik (kring den egna medialiteten):

1. Berätta hur det gick till när du upptäckte dina mediala förmågor.
2. Skedde detta plötsligt eller gradvis? Hur har omgivningen reagerat?
3. Beskriv din egen utveckling av medialiteten. Eventuella utvecklingskurser?
4. Vad har generellt varit viktigast i din personliga utveckling? Ålder? Sätt? Triggerhändelse?

Egna upplevelser – konkret (fysiskt, emotionellt + eventuellt annat):

5. Beskriv konkret vad och hur du upplever i kommunikation med transcendentala sfärer: i kroppen, förnimmelser, känslor etc.?
6. Är det möjligt att vara i kontakt omedvetet? Hur i så fall?
7. Behöver du förbereda dig? Hur i så fall?

Egna upplevelser – abstrakt (förklaringar och tankar):

8. Hur skulle du själv beskriva/förklara vad som sker i andekontakten? Vad händer?
9. Vad är eventuellt själva meningen med den mediala kommunikationen?
10. Beskriv hur du ser på världen och existensen. Religiöst? Icke konfessionellt? Spiritualistiskt?

Medialitet allmänt:

11. Vad innebär prekognition och telepati för dig? Exempel?
12. Vad är det för skillnad/likhet mellan intuition och mediala upplevelser? Exempel?
13. Hur tänker/resonerar du kring begreppen andlighet och religiositet?
14. Andliga guider – är det ett måste? Hur fungerar det?